

DE VERVELENDE MENS

4 november 1972

Goedenavond, vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar. Denkt dus zelf na. Deze vierde avond van de maand kunt u zelf het onderwerp stellen. Wat is uw keuze?

Antwoord: De vervelende mens. Frustraties. Geestelijke voertuigen en hun gebruik. Men spreekt erover dat men in de toekomst van plan is de mensen boven de 70 een spuitje te geven en in te laten slapen. Is dat waar?

Antwoord: Dit is een vraag, geen onderwerp. Overigens lijkt het mij iets wat 'politiek niet haalbaar' is, zolang er sprake is van een toenemende vergrijzing van de bevolking. Ook religieus lijkt het mij niet haalbaar. Het enige wat tot dergelijke maatregelen zou kunnen voeren is volgens mij een wel zeer grote en snel toenemende overbevolking. Daarvan is echter voorlopig naar ik meen nog geen sprake. Laat ons het voor het onderwerp dus voorlopig maar bij de vervelende mens houden.

DE VERVELENDE MENS

Deze door u gestelde titel zou doen vermoeden dat er een 'genus homo' bestaat met als verder bepalende aanduiding: de vervelende. Nu moet ik toegeven dat er mensen bestaan die wel erg vervelend kunnen zijn. U kent die mogelijk ook wel, zoals de knoopsgatgrijpers, de sterk vloeiende sprekers, de mensen die onverstaanbaar steeds door mompelen in een pose van uiterste gewichtigheid en dergelijke. Ik kan echter moeilijk aannemen dat u dergelijke typen, de wanproducten van het menselijk sociaal verkeer, met uw titel hebt bedoeld. Wanneer u dus stelt: de vervelende mens, zo vraag ik mij enkele zaken af. In de eerste plaats vraag ik mij af: bestaat die vervelende mens nu werkelijk, of bestaat zij mogelijk alleen in de ogen van de beschouwer?

Wanneer wij naar beneden kijken, zo zien wij deze prettige en sociaal begeleide chaos die u 'maatschappij' noemt en beschouwen ook de mens daarin. Ik moet zeggen dat het voor ons niet slechts een zeer vaak humoristisch, maar ook buitenmate boeiend schouwspel is. Wat wij dus ook van de mens zullen zeggen, zeker niet dat hij vervelend is. Ik dacht dat de mens die tussen de mensen leeft, naar hen ziet, en hen niet meer ziet als iets wat slechts zijn oordeel, zijn meningen en gedragsnormen dient te weerkaatsen, maar hen eerder observeert als een verschijnsel, zeker evenmin van 'de vervelende mens' zal spreken. Observeer de gedragingen van de mens eens met dezelfde aandacht waarmee u de gedragingen van huisdieren, vogels en dergelijke pleegt gade te slaan en u zult tot de conclusie komen dat de mens een boeiend wezen is, vol van onverwachte impulsen, terwijl zijn gedragingen, ondanks alle rationalisaties, een bijna verrukkelijke onredelijkheid plegen te vertonen.

Wij zouden ons dus af kunnen vragen waarom men dan toch stelt dat de mens vervelend is. In dat geval meen ik dat de steller aan de wereld bepaalde eisen meent te mogen stellen. Wanneer de wereld dan aan die eisen niet meer beantwoordt, ziet men de wereld als vijandig. Men zal dan geen interesse meer tonen voor alles wat zich in die wereld afspeelt en hierdoor de medemens eveneens alleen in relatie tot eigen wensen en eisen beschouwen, met het gevolg dat men deze mens die immers aan deze eisen en wensen maar zelden geheel tegemoetkomt, als vervelend en vermoeiend ziet. Ik ken heel wat mensen en menselijke verschijnselen die volgens velen onder de rubriek zeer vervelend moeten worden gerubriceerd. Voor dames valt daaronder bijvoorbeeld meestal elk politiek weekoverzicht. Zij zien dit als een uiting van de vervelende mens.

De reden: zij volgen de verschijnselen niet waarover gesproken wordt. Volg je die wel, dan zijn de getrokken conclusies interessant, ook al voel je vaak dat zij strijden met de werkelijke feiten. In dergelijke gevallen is men ook gevoelig voor de humor die op de mens toestroomt, zodra een politieke partij zendtijd voor radio of tv. heeft gekregen. Want de wijze waarop deze politiek betrokken en zich beleefd aanbevelende mensen een karikatuur weten te tekenen in betrekkelijk korte tijd, is werkelijk verrukkelijk. Indien u oog hebt voor de discrepanties, de overdrijvingen, de misrepresentaties, zult u eerder door dergelijke zaken gefascineerd worden dan deze vervelend vinden.

Ik meen dat de enig werkelijk vervelende mens, de mens is die, door beperking van eigen standpunten en visie, zich gedoemd heeft tot een voortdurende confrontatie met zichzelf. Ik weet dat men de verveling dan projecteert op de buitenwereld, maar draagt ze in feite in zichzelf. Ik meen dat de vervelende mens daar zijn enige oorsprong kan vinden. U zult mij deze opmerkingen vergeven naar ik hoop, daar ons als onderwerp ook frustratie werd opgegeven, lijkt mij de vraag wel juist die veronderstelt dat hier mogelijk frustraties een rol spelen bij het ontdekken van 'de vervelende mens'. Het is zeker dat frustraties in deze tijd in uw wereld op het ogenblik een zeer grote rol spelen. Zij zijn gedragsbeïnvloedend - ik ben van mening dat de meeste minder aangename verschijnselen in uw maatschappij hierdoor mede verklaard kunnen worden.

Ik zie bijvoorbeeld het vaak te hard en onredelijk optreden van politie inderdaad als een frustratieverschijnsel. Er is immers zoveel wat de orde aantast en waartegen men niets kan doen. Deze mensen hebben te maken met een zo groot leger van auto's die steeds maar weer verkeerd geparkeerd staan dat zij zich de vingers blauw schrijven, zonder dat er iets verandert, ondanks alle boetes enzovoort. Het lijkt mij aanvaardbaar dat dit een gevoel van zinloosheid en machteloosheid veroorzaakt dat frustrerend werkt. Wanneer je, in aanmerking nemende dat je een dergelijk beroep niet kiest, wanneer je niet de behoefte kent om anderen te zeggen wat zij moeten doen en laten, steeds verder gefrustreerd wordt in de kleine dingen waar je om verschillende redenen niet werkelijk tegen kunt of moogt optreden, is een dronken man of een demonstrerend jongetje vaak een welkome aanleiding voor net afreageren van onlustgevoelens enzovoort.

Ik meen dat je dergelijke verschijnselen menselijk moet zien en moet proberen te begrijpen. Mogelijk vindt u mensen die steeds maar weer gezag uit willen oefenen, vervelend. Voor u kan dit ongetwijfeld juist zijn, wanneer u het slachtoffer bent van hun machtslust of meent dat u het recht hebt in alle dingen uw eigen zin te volgen. Volgens u zijn dan de gezagshandhavers vervelende mensen, nietwaar? Ik kan mij ook voorstellen dat een generaal met deze aanduiding dat langharige en vuile tuig in uniform bedoelt dat de brutaliteit heeft, zelfs aan vakbondsvorming in het leger te denken en - godbeter het - zelfs waagt de beslissingen van meerderen op redelijkheid te onderzoeken. Voor de generaal met zijn wereldvisie zijn dat inderdaad niet alleen vervelende en irriterende, maar vooral frustrerende mensen. Maar dat kan hij toch niet toegeven? Hij kan nu eenmaal niet stellen: dergelijke mensen maken het mij onmogelijk nog te doen wat ik zou willen doen en te zijn wat ik zou willen zijn. Daarom zoekt hij andere adjectieven en noemt dergelijke mensen vuil, vervelend, vies, onzedelijk, onmilitair en dergelijke

Dit zijn normale verschijnselen, want zo gaat het u toch ook? Wanneer u gefrustreerd wordt, omdat bijvoorbeeld een winkelfuffrouw het veel belangrijker vindt een collega te vertellen wat zij gisteren met haar vriendje heeft gedaan, dan u beleefd en snel te helpen, zegt u toch ook vaak dat het gehele bedrijf niet deugt, vergeet u snel alle malen dat u wel snel en beleefd bediend werd? Uw woede is in feite, openlijk geuit of niet, mede aanleiding tot onredelijke reacties. Je krijgt je zin niet, krijgt niet datgene waarop je recht meende te hebben en opeens zijn alle mensen minderwaardig, ondeugdelijk, vervelend. Om uw een voorbeeldje te geven, genomen uit het volle leven: Kom ik op ziekenbezoek bij tante Mien in het ziekenhuis, want ik denk zo, ik heb haar heel wat te vertellen. Nicht Sien is ziek geworden, oom Arie heeft weer last van zijn breuk.... Maar lauw hoor. De hele tijd dat ik er was heeft zij over haar blindedarm liggen zeuren. Vervelend mens.... U grinnikt even.

Maar u voelt wel degelijk wat ik hier demonstreer. Een mens vindt een medemens vaak vervelend, omdat deze niet op hem en zijn wensen reageert. Dan is men in feite boos, omdat de ander steeds maar aan het woord blijft, terwijl men zelf iets had willen zeggen enzovoort. In feite ben je boos, maar dat kun je niet goed toegeven. Dus: vervelend mens!

Ik meen hiermede over de vervelende mens en zijn frustraties in wezen reeds genoeg gezegd te hebben. Ik kan natuurlijk verder gaan met het geven van voorbeelden. Waarom is iemand die een preektoontje gebruikt, in de ogen van sommige mensen de onmiddellijke vertegenwoordiger van God en in de ogen van anderen om dezelfde reden een vervelend stuk vreten - neem mij niet kwalijk. De verklaring is eenvoudig: de een voelt zich door dit toontje ontruikt aan eigen alledaagsheid en schuldgevoelens, terwijl de ander het gevoel heeft dat het woord Gods hier tot een zalf wordt gewreven en vervolgens met kunstmatige stem de ruimte in wordt geslingerd. Het verschil in standpunt is bepalend voor het verschil in waardering.

Mogelijk vindt u de mensen vervelend, wanneer zij zo staan te dringen om de tram in te komen. Want zij houden er geheel geen rekening mee dat u ook graag een zitplaatsje wilt hebben en u bent toch 65+, u hebt uw enkel verzwikt, enzovoort. Maar neen hoor, u krijgt geen kans om voor te dringen. Vanuit uw standpunt hebt u natuurlijk gelijk. Het is voor u erg vervelend dat die mensen aldoor maar dringen. Maar aan de andere kant, al die mensen hebben, zo goed als u, ervaren dat, wanneer zij niet dringen, anderen dit wel doen en hen opzij dringen. Of als u automobilist bent: Wanneer u eens een keer juist rijdt en afstand houdt tot uw voorganger in overeenstemming met uw snelheid, is er altijd wel weer een dergelijk vervelend wezen, een mens in een klein autootje, die zich prompt in die ruimte plaatst en zo u zelfs nog dwingt om wat in te houden, zodat u nog verder bij uw voorganger achter raakt. En dat kunt u als goed Nederlander toch niet aanvaarden, nietwaar? U weet toch wat een Nederlander op de weg is? Iemand die eerder op zijn rechten dan op de rem gaat staan. Vandaar dat de botsing der meningen in het verkeer veelal door het geluid van botsend blik overstemd wordt. Over dergelijke punten zou ik van eeuwigheid tot amen door kunnen zagen. De vraag is alleen maar, of dit ook zin heeft. Ik meen dat wij dit eerste onderwerpje wel gehad hebben.

Over de frustraties kunnen wij naar ik meen, echter nog wel even doorspreken. Is het u wel eens opgevallen dat een stier die reeds zijn eerste meisje gekend heeft en nu in eenzaamheid staat te grazen, ongezeglijker en gevaarlijker wordt, naarmate hij minder kans krijgt om bij de meisjes te komen? Hij is kennelijk gefrustreerd. Dit zou volgens mij een pleidooi tegen het celibaat vormen, zeker tegen een opgelegd celibaat. Indien de stier hierdoor agressief wordt, zo zal de mens die mogelijk geestelijk en moreel veel hoger staat, maar lichamelijk toch wel vergelijkbare factoren bezit, op een gelijksoortige wijze kunnen reageren. Nu wil ik niet dat u er op los moet trekken als een stier. Bovendien, de stier krijgt tegenwoordig vaak geen kans te beseffen wat hij mist, dankzij de kunstmatige inseminatie, zodat ook hij wel gezeglijker pleegt te zijn. Men kan echter volgens mij stellen: frustraties op seksueel gebied voeren tot agressiviteit.

Ook prestige kan aanleiding worden tot frustraties. Stel dat je in een zaak werkt en iemand die gelijk met jou of zelfs nog later is gekomen in het bedrijf, maakt promotie na promotie, terwijl jij er hoogstens een beetje achteraan blijft bungelen. Men is dan jaloers, gefrustreerd. Waarom? Waar de mens hoe dan ook, zijn gevoelens van waardigheid en eigenwaarde aangetast ziet, ontstaan frustraties die voeren tot agressiviteit en daarnaast tot vele morele misvormingen. Verder heeft een mens een voorstelling van zijn rechten. Of deze voorstelling nu juist dan wel onjuist is, zij is de maatstaf waarmee hij zijn wereld meet. Wanneer anderen net dezelfde maatstaf kunnen, durven of willen aanvaarden, voelt hij zich hierdoor geprikkeld. Hij zal dan niet alleen agressief worden, maar zal zelfs trachten de ander geheel te vernietigen en gelijktijdig zijn wijze van handelen op ideële gronden tot de enig juiste verklaren.

Overigens kennen wij in de geest ook wel onze frustraties. Je moet werken met de hersenen van een medium. Soms wil je iets heel ernstig zeggen, maar komt het eruit als een grap omdat een verkeerd spoor van associaties in de hersenen is open blijven staan.

Dan moet je van alles doen om de zaak weer recht te trekken. Een geest die op dergelijke wijze gefrustreerd is en behoort tot de ODV, denkt dan meestal: Jammer.

Laat ik er nog maar een grap overheen maken, dan valt het niet zo op. Overigens is iets dergelijks ook voor vele mensen een grond van frustraties. Als mens ben je geneigd bepaalde fouten voor jezelf nog wel te erkennen, maar die tegenover de wereld gelijktijdig angstvallig te verbergen. Wanneer je dan moet bemerken dat je camouflage niet zo goed werkt als je zelf wel had gewenst, voel je je tot in het diepst van je ziel gegrepen. Je voelt dan lust om de wereld te vernietigen en, wanneer dit niet mogelijk is, jezelf. U ziet dus wel dat er vele soorten van frustratie zijn.

Zo voelen vele mensen in uw land zich bijvoorbeeld gefrustreerd, omdat de sociale bijstand waarvan zij zouden willen leven, nog niet een hoogte bereikt heeft die zij zelf voor een gemakkelijk leven noodzakelijk achten. Zij zijn overigens wel bereid eenieder een soortgelijke sociale ondersteuning te gunnen. Zij zien dan ook niet in waarom zij zelf daarvan niet zo goed mogelijk zouden mogen genieten. Daar tegenover staat een groep mensen die zich gefrustreerd gevoelt, wanneer zij zich realiseert hoeveel van hun belastinggelden weggaan aan zaken waar zij zelfs niets aan hebben waar zij zelf tegen zijn. In beide gevallen kan worden gezegd dat de mensen geneigd zijn maar één enkele zijde van de zaak te bezien. En zolang de mens eenzijdig is, zijn zijn frustraties vele en veel voorkomend.

Indien u zich dus gefrustreerd voelt hoe dan ook, zou ik mij in uw plaats toch eens afvragen hoe dat nu eigenlijk komt waar de fout ligt. Loop je misschien in de verkeerde wei? Ben je misschien geïsoleerd tegen wil en dank? Stel je mogelijk aan jezelf of de wereld eisen waaraan niet te beantwoorden is, of waaraan men niet wenst te beantwoorden? Stel je zelf dergelijke vragen eens. Wanneer je namelijk weet, vanwaar die verachting voor de wereld of die haat tegen het leven of delen daarvan voortkomt, dan zul je ontdekken dat je die gevoelens grotendeels weer kwijtraakt.

Henri heeft kortgeleden geprobeerd de mensen duidelijk te maken dat je nog het beste om alle dingen kunt lachen. Dat is voor velen misschien niet mogelijk. Maar wanneer wij onszelf kunnen aanvaarden, voor wat wij zijn, wanneer wij zelf kunnen beseffen wat de aanleiding is voor al die gevoelens van verlatenheid, onmacht, eenzaamheid, is er mogelijk wel iets aan te doen. Wanneer je zit te wachten tot de wereld naar je toe komt en die wereld blijft maar weg, kun je je wel gaan beklagen en stellen dat eenieder je vergeten is. Maar indien de zaak zo ligt voor jou, is er toch maar een werkelijke mogelijkheid. Boos worden op de wereld helpt niet. Ga dus naar buiten toe, of doe iets anders en zorg ervoor dat de wereld je opmerkt. Dan ben je niet eenzaam meer en kun je weer contacten leggen. En indien je het gevoel hebt dat de gehele wereld je tekortdoet, moet je jezelf eens afvragen, of je die wereld soms ook eens iets tekort kunt doen, zodat de zaak voor jouw gevoel wat meer gelijkkomt. Veelal zal je, zelfs wanneer je daarin niet werkelijk slaagt, in je pogen je verbittering vergeten. Bij frustraties geldt steeds weer: tracht te begrijpen wat je bent in de ogen van anderen, probeer te begrijpen hoe je jezelf ziet en waarom je op een bepaalde wijze tegenover die wereld reageert. Wanneer je de redenen eenmaal kent, kun je er meestal ook wel iets aan doen.

Waarmede ik hierover ook weer het mijne heb gezegd. Maar aan het begin sneed iemand een probleem over ouden van dagen aan. Over dit deel van de maatschappij zou ik ook nog wel iets willen zeggen: Op het ogenblik spreekt eenieder over 65+, alsof de mens die een bepaalde leeftijd heeft bereikt, tot een soort van belegen volvette kaas is verklaard. Men dient echter de begrijpen dat de nadruk op een bepaalde leeftijd als begin van ouderdom niet voortkomt uit het eigen leven van de mens, maar uit een bepaald sociaal systeem. De waarde van een mens wordt nog steeds niet bepaald door zijn ouderdom in jaren, maar door zijn mogelijkheden. Er zijn mensen die op 80-jarige leeftijd nog tot de voor de wereld meest waardevolle individuen behoren, terwijl er aan de andere kant mensen zijn die nog geen 25 jaar oud zijn en die men, zover het hun waarde voor de mensheid betreft, beter maar meteen zou kunnen afschrijven. De 65-jaar grens komt voort uit het bedrijfsleven dat overigens de mensen vaak reeds eerder afdankt, wanneer het mogelijk blijkt. Want het bedrijfsleven rekent niet met de persoonlijke efficiency van zijn arbeiders - zoals je aan kwaliteiten en prijzen maar al te vaak kunt vaststellen.

Het rekent vooral met kostprijzen. Wat erop neer komt dat iemand die jonger is, gemeenlijk goedkoper is dan dat je natuurlijk de goedkoopste werkkrachten moet nemen.

Zoals er dames geweest zijn die, omdat het goedkoop leek, een wegwerpjurkje kochten, maar heel verontwaardigd waren dat dit na rond een week gebruik niet meer te dragen bleek. Elders worden ouderen vaak weggemanoeuvreed, omdat "de jongeren ook de kans moeten hebben". Waarbij men dan niet let op prestatie, maar alleen op leeftijd. Ik kan mij begrijpen dat vele mensen die boven die grens van 65 jaren uitkomen, zich een beetje uitgerangeerd gevoelen. Aan de andere kant: wanneer zij het werkelijk willen, is er voor hen nog genoeg te doen. Er zijn in de wereld voldoende dingen om te doen, voldoende dingen te beleven en te volbrengen die het leven de moeite waard maken, ook wanneer je 65+ bent. Wanneer dergelijke mensen zich echter gaan gevoelen als de uitgestoten van de maatschappij en zelfs niet voor hun belangen op willen komen, of - zo zij dit al doen - niet logisch reageren, maar eerder optreden als querulanten, zo is het duidelijk dat bij de jongeren een verkeerd beeld ontstaat. Dan is het geen wonder dat zij op de duur gaan stellen: die mensen hebben toch niets meer om voor te leven, dus laten wij hen, wanneer zij eenmaal 70 jaren oud zijn, maar rustig en pijnloos naar het hiernamaals laten gaan.

Nogmaals: een dergelijke vorm van euthanasie zal in een werkelijk overbevolkte wereld onvermijdelijk worden, even onvermijdelijk als een strikte beperking van geboorte-aantallen. Maar ik ben van mening dat zelfs in een dergelijke toestand niet alleen leeftijd beslissend zou zijn, maar dat ook verdiensten voor de gemeenschap mee zouden tellen. Daarbij is volgens mij de verdienste van een mens niet gelegen in de positie die hij inneemt binnen een bepaald economisch bestel, maar zal hij zijn feitelijke belangrijkheid eerder ontleen aan zijn sociale betekenis. Wat dan weer wil zeggen: dat zijn betekenis ligt in hetgeen hij in de gemeenschap als inbreng heeft wat hij aan begrip, daadkracht, vrolijkheid, geduld en dergelijke voor anderen weet te betekenen. Wanneer alle oudere mensen zich inderdaad aan een dergelijke sociale taak zouden gaan wijden, kan men gerust zijn: dan zal het zeker nooit komen tot het elimineren van ouderen, daar zij dan onmisbaar zijn. De vrees dat men ouderen in de toekomst wel eens zou kunnen gaan doden ligt volgens mij voor een groot deel in een innerlijke onzekerheid, zodat de ouderen zich afvragen: Zijn wij eigenlijk nog wel iemand, hebben wij nog enige betekenis of zijn wij in feite voor eenieder een belasting?

Hen zou ik erop willen wijzen dat je heel goed 65 kunt worden en dan pas goed beginnen te leven. Er zijn heel wat mensen die lange tijd door hun gebondenheid aan een bepaald bedrijf eigenlijk mentaal dood zijn geweest en nu, wanneer de arbeid ophoudt, opeens wakker schrikken en zelfs dan nog haast hebben om alles uit het leven te puren wat maar mogelijk is. Indien men de ouderdom van een mens wil bepalen, zal men volgens mij daarbij moeilijk uit kunnen gaan van de lichamelijke ouderdom, laat staan van een formele ouderdom.

Overigens is het moeilijk, op het eerste gezicht de werkelijke ouderdom van hedendaagse mensen te bepalen. Tenzij er sprake is van mensen die zich oud voelen. Dan zie je mensen lopen die wel 70 lijken te zijn, maar in wezen bijvoorbeeld net 42 zijn geworden. De oorzaak is niet dat zij afgeleefd zijn, maar het feit dat zij zich oud gevoelen en dus zich ook zo kleden en gedragen. Maatschappelijk wordt het ingaan van de ouderdom echter bepaald op 65 jaar voor de man en 60 jaren voor de vrouw. Een ongelijkheid waartegen ik vreemd genoeg nog geen enkele feministe heb horen protesteren. Vreemd, want ook dit is toch een achterstelling tegenover de man? De vrouw deugt kennelijk officieel voor vijf werkjaren minder dan een man. Als ik feministe was zou ik dit niet nemen en uitroepen: Doorwerken, dames, doorwerken.

Waarmede ik, zij het met enige verbazing, tot de conclusie kom dat ik, met uitzondering van een enkel onderwerp dat een te lange spreekduur zou vergen, door alle opgegeven onderwerpen heen ben, wanneer ik iets zeg over geestelijke voertuigen en het gebruik daarvan.

Vele mensen hebben het denkbeeld dat een geestelijk voertuig iets is wat je in de pool van het geestelijk-voertuigenbureau kunt vinden en tegen overlegging van een bewijs van voldoende bewustzijn tijdelijk kunt gebruiken. Wat onzin is. Een mens heeft vele geestelijke voertuigen.

Waarom spreken wij hier van voertuigen en niet van lichamen, want het lichaam op zich is toch evenzeer een voertuig. Ik meen dat men een verschil maakt in term om zo een verschil te maken tussen de stofgebondenheid van het lichaam en de mogelijkheden die men veronderstelt in de geest te bezitten.

Bij het stellen van het onderwerp wordt zo terloops gevraagd de mogelijkheden van de geestelijke voertuigen even op te sommen. Ik zou als tegenvraag kunnen stellen: Wat zijn uw lichamelijke mogelijkheden op het ogenblik? Hoeveel tijd gebruikt u voor het lopen van 100 meter, hoe hoog kunt u springen, hoe lang kunt u in looppas verdergaan zonder ademloos te worden? U zult dan waarschijnlijk wel opmerken dat dit voor iedere mens anders is, maar dat u het hebt over geestelijke voertuigen. Maar zoals de mogelijkheden van een stoffelijk voertuig door aangeboren eigenschappen plus training zal worden bepaald, zo zal hetgeen men met een bepaald geestelijk voertuig kan doen, in sterke mate bepaald worden door de wijze waarop men dit weet te hanteren, de manier waarop het is voorbereid voor een bepaald doel en aan een bepaalde bestemming is aangepast.

U meent misschien dat je bijvoorbeeld een astraal lichaam niet kan trainen. Dan kan soms waar zijn, maar in ieder geval kan men zichzelf trainen in het gebruiken en besturen van een astraal lichaam. U kent misschien wel die tafelracebaantjes met autootjes die je op afstand moet besturen. Als je het goed doet, zijn die dingen werkelijk zeer snel. Maar wanneer je ook maar even verkeerd gas geeft, liggen zij uit de baan. Ook het astraal voertuig is afhankelijk van de energie en de gedachten die eraan worden toegevoegd. Te veel of te weinig betekent panne of te kleine prestaties. De juiste wijze om met denken en krachten een bepaalde prestatie te verrichten kun je alleen door oefening leren, je dient dus astraal actief te zijn en je bovendien als mens van die activiteiten bewust te zijn. Dat wil zeggen dat iemand die niet bewust, maar wel regelmatig een astraal voertuig gebruikt, daar over het algemeen maar weinig mee zal kunnen doen en door de omstandigheden bepaald wordt in mogelijkheden en prestaties.

Of er dan geen andere voertuigen zijn? Natuurlijk. Vele. Maar een geestelijk voertuig behoort tot een bepaalde wereld wat weer bepaald wordt door een persoonlijk bewustzijn wat soms ook trillingsgetal wordt genoemd. Die wereld heeft wetten, kent bepaalde krachten en mogelijkheden. Zolang het voertuig niet in staat is perfect volgens die wetten te werken, gebruik te maken van die wetten, mogelijkheden en krachten van de wereld waartoe het behoort, zal het maar heel weinig kunnen doen. Er zijn op aarde mensen die uittreden tot de hoogste zomerlandsfeer, de grens tussen vorm en vormloos. Je zou aannemen dat dergelijke mensen bepaalde dingen bijzonder goed zouden kunnen doen. Ga je dit na, dan blijkt vaak dat iemand die met beide voeten op aarde staat, eens even in de handen spuugt en het noodzakelijke sneller en beter tot stand brengt. Waarom? De mens die nog geheel aards georiënteerd is, weet wat hij wil doen en hoe hij het moet doen. De ander heeft misschien wel een groter potentieel, maar weet niet precies wat hij wil doen en hoe hij het wil doen.

Het is u misschien wel opgevallen dat er zo heel weinig mensen zijn die onmiddellijk na hun dood regelmatig door kunnen komen. Wanneer het al gebeurt, is het meestal een toevalstreffer. Zelfs indien personen na hun overgang direct zijn doorgekomen - gemeenlijk in de 3 à 4 dagen na hun dood - blijkt het vaak een zeer lange tijd te duren, voor zij weer door kunnen komen. De mensen begrijpen dit kennelijk niet. Zij vragen zich af, of dergelijke contacten tegen worden gehouden, of er dan geen geleider is die voor dergelijke entiteiten contact op kan nemen. Zij zien de werkelijkheid eenvoudig over het hoofd.

Toen u op deze wereld kwam, sprak u ook niet onmiddellijk na uw geboorte: "Hallo pa, dag ma, ik ga naar mijn werk en neem lijn tien." U moest eerst leren lopen, kijken, spreken, u moest leren wat u zelf was wat uw mogelijkheden waren hoe uw wereld was en welke gebruiken daar gelden, zodat ook contact met de wereld op meer rationele basis mogelijk werd. Toen kon u pas naar school gaan om alle kundigheden die u later misschien zou kunnen gebruiken, te verwerven. Waarom denkt u dan dat het voor een geest anders is? Zeker, bij ons kan het vaak veel sneller. Bij ons is er als het ware een meer op de persoon zelf ingesteld onderricht.

Maar ook een geest moet leren wat zijn voertuig is, kan, enzovoort. Waarom zou u aannemen dat een geestelijk voertuig zonder meer alles kan doen? Het gaat om het bewustzijn dat u bezit, bewustzijn van uw sfeer en voertuig.

Ik geef onmiddellijk toe dat er mensen zijn die, terwijl zij in de stof leven, reeds het een en ander leren omtrent geestelijke sferen, voertuigen en machten. Zij leren er soms zelfs mee werken. Wanneer hun stoffelijk lichaam voor hen wegvalt, zullen zij deze kennis en vaardigheden behouden, omdat dezen nu eenmaal behoren tot de geestelijke sfeer. In dit opzicht zal hun geestelijk voertuig onmiddellijk geheel bruikbaar zijn. Zo zal iemand die op aarde geleerd heeft mensen te genezen langs geestelijke weg, ook wanneer hij mensen wil helpen vanuit een geestelijke sfeer, practisch direct na de overgang reeds kracht uit kunnen stralen. Hij kent het kunstje, weet hoe dit moet gebeuren. Maar dat betekent nog niet dat hij dan ook meteen alle andere dingen kan. Iemand die regelmatig bewust pleegt uit te treden op aarde, zal in onze wereld ook gemakkelijker naar bijvoorbeeld uw wereld kunnen gaan. Want dat is voor ons een proces dat ook aan uittreden herinnert, zelfs al trekken wij een jasje aan, terwijl u bij uittreding wat achter pleegt te laten. Waarmede ik probeer u duidelijk te maken dat, wanneer wij in algemene zin willen spreken over geestelijke voertuigen, wij altijd weer vastlopen, daar in werkelijkheid de mogelijkheden zo grote verschillen vertonen, zo groot zelfs dat een voertuig van hogere orde niet noodzakelijk een grotere reeks van mogelijkheden hoeft te betekenen.

Voorbeeld: aan onze kant komt iemand die op aarde wat had gedaan aan het uitstralen van gedachten: mensen genezen, mensen kalmeren, soms alleen maar iemand om laten kijken. Deze persoon ontwikkelde zich aan onze kant in zeer korte tijd - voor u ongeveer 10 dagen - tot een persoonlijkheid die van alle mogelijkheden van Zomerland gebruik kon maken en die zelfs al naar beneden toe mogelijkheden had. Hij kwam bijvoorbeeld ook middels kruis en bord hier en daar door. Gelijktijdig begon hij al uitstapjes naar hogere werelden te maken, daar hij voor alles open placht te staan. Na ongeveer 6 maanden van uw tijd bevond hij zich reeds in de wereld die wij wel als de wereld of sfeer van kleur aanduiden. Dit is dus een wereld waarin nuances van trilling het enig bestaande zijn. Wat dus een zeer snelle bewustwording genoemd mag worden.

Een ander voorbeeld: iemand was zeer geleerd op aarde. Hij had zelfs eens een keer een Nobelprijs gekregen. Ik zal zijn naam niet noemen, maar hij was onder meer een groot mathematicus. Hij kwam aan onze kant en dacht schijnbaar dat hij door mathematische vergelijkingen te maken, zijn eigen bestaan en mogelijkheden zonder meer zou kunnen uitdrukken en onderzoeken. Maar zijn meetkunde gold alleen voor een wereld waarin vaste verhoudingen heersen. Bij ons kon zij hoogstens als symbool reeks gebruikt worden, maar geen reële uitkomsten bieden waarop directe reactie mogelijk was. Het gevolg is dat deze mens meerdere malen zijn neus stootte. Hij is toen boos weggelopen en heeft enige tijd in het duister gezeten. Kortgeleden is hij daar weer uit tevoorschijn gekomen. In beide gevallen moeten wij stellen dat er sprake is van mensen die zekere capaciteiten hadden. Alleen waren dezen op een geheel verschillende wijze in focus gebracht. In het eerste geval lag de nadruk op het leven zelf, in het tweede geval op de ontleding van de verschijnselen in het leven.

De werkelijkheid voor de mens is ongeveer als volgt: U hebt een geestelijk lichaam en kunt uittreden. U kunt een reis maken in uw eigen wezen, in de wereld buiten u, in sferen, of zelfs kosmische harmonieën ervaren. Maar al heb je dit meerdere keren gedaan, wanneer je niet in staat bent dit zelf te beheersen en eigen functies te beheersen, heb je daaraan maar weinig. Zeker, je hebt bepaalde belevingen en gevoelens. Maar daarmee doe je gemeenlijk niet veel. Eerst wanneer je je wezen bewust weet te richten en bewust je krachten weet te gebruiken, heb je iets bereikt. Ook wanneer je een harmonie met de kosmos bereikt, is het niet voldoende alleen maar als een wezenloos vetoog op de soep van de oneindigheid te drijven. Dan moet je proberen, in die oneindigheid voor jezelf een functie, een bestemming te vinden, om ook binnen deze harmonie iets te zijn en iets te doen. Wanneer je dit kunt doen, blijkt niet slechts dat je het zo erkende ook in de stof vaak kunt gebruiken, maar heb je iets ontwikkeld in jezelf en dat is het meest belangrijke.

Geestelijke voertuigen verdelen en klasseren is een ambtenarenkunstje waar je niet veel verder mee komt. Zoals je niet kunt spreken over diploma's in bewustwording. Want getuigschriften gelden bij ons niet. Het gaat er om wat je nu bent en kunt, niet om wat je eens geleerd hebt en mogelijk reeds lang weer hebt vergeten. In de geest gaat het voornamelijk om krachten en besef. Indien deze beide waarden samenvallen, zodat de kracht door het besef geleid en gebruikt kan worden, ontstaat inderdaad een vermogen. Dit vermogen impliceert harmonieën, soms zelfs in verschillende werelden gelijktijdig optredende en ook het vermogen om bepaalde voertuigen bewust en gericht te gebruiken. Zelfs is er dan een mogelijkheid bewust pseudovoertuigen te bouwen die je gebruiken kunt om je te uiten in sferen die beneden je eigen peil van harmonie liggen. Waarmede u naar ik meen in korte tijd weer heel wat gehoord hebt. Hebt u commentaar?

Vraag: Welke voertuigen kunnen wij vanuit ons standpunt onderscheiden?

Antwoord: Indien u van uw startpunt uitgaat, zult u waarschijnlijk elke fase van geestelijk bestaan en werken een afzonderlijk voertuig toekennen. Dan zou u, rekenende met uw mogelijkheid tot besef hiervoor, komen tot een getal tussen de 1900 en de 2000. Aangezien de meeste mensen geestelijk zover niet kunnen tellen, treffen wij meestal symbolische getallen aan in de leringen hieromtrent. Men gaat dan uit van getallen als 27, 9, of 7. Deze indelingen in getallen hebben echter niets te maken met de werkelijkheid. Zij zijn eerder symbolen voor een werkelijkheid die de mens nog niet geheel kan benaderen, omdat hij niet begrijpt wat de geest eigenlijk is, en zich niet in kan denken hoe een geestelijk voertuig zichzelf blijft en toch van aard verandert, zodat het op het ene ogenblik een soort fiets, even later een vliegtuig, dan weer een duikboot vormt - om in vergelijkende termen te spreken. In feite is er altijd sprake van hetzelfde wezen en zelfs van dezelfde kracht, echter tot uiting komende in verschillende sferen en harmonieën met gebruik van verschillende uitingsmogelijkheden.

Het klasseren aan de hand van de verschijnselen alleen is dus niet juist en onvoldoende. Je zou moeten zeggen in dat geval: daar vliegt een vogel naar beneden. Hij hipt, nu pikt hij iets op. Drie verschillende functies, dus zijn er ook drie verschillende vogels. Ik meen dat je dit de geest niet aan moet doen. Vandaar mijn bezwaar voor de veelal bestaande menselijke neiging om ons bestaan te klasseren in verschillende sferen, voertuigen, mogelijkheden enzovoort. Het ego leeft altijd, zich uitende in verschillende harmonieën en door verschillend lijkende krachten. Het manifesteert zich voortdurend anders, maar blijft zichzelf en verandert niet van eigenschap, wezen, of vermogen.

Vraag: Maar lichamelijke eigenschappen zijn toch vaak bepaald. Je denkt dat zingen gemakkelijk is, tot je het probeert. Dan blijkt je de techniek en de mogelijkheden niet te kennen, of kan je niets.

Antwoord: Voor mij een moeilijke vraag, daar ik iemand ben die tegen sommige vormen van zingen op aarde bezwaren heeft. Zo vind ik bijvoorbeeld een coloratuursopraan vaak alleen maar een slechte imitatie van een kanarie. Ik ben bereid toe te geven dat het kunstig is wat men zo doet, maar is het wel zingen, en mooi vind ik het ook niet. Veel van hetgeen de mensen zingen noemen, is in mijn ogen geen werkelijke zang. Daarom ben ik eerder geneigd te zeggen dat elke mens praktisch in staat is geluidstrillingen voort te brengen en de tonaliteit van die trillingen vaak zodanig weet te veranderen dat hij hierdoor een speciale overdracht van gevoelens of begrippen aan anderen bereikt. Hij kan daarmee bij anderen emoties losmaken. En in deze zin kan inderdaad elke mens wel zingen. Niet elke mens kan zingen, wanneer men onder dit zingen verstaat het werken volgens een bepaalde vocale dressuur. Dan zijn het vocale kunstjes die je kent, soms gemakkelijk, maar voor mij in hun waarde en betekenis verder geheel afhankelijk van hetgeen je daarmee aan werkelijke zaken uit kunt drukken. Hoe waar dit is, moge blijken uit het volgende: iemand die technisch goed kan zingen, zal soms eeuwig door kunnen galmen, zonder dat iemand er ook maar iets door verandert. Een andere kan misschien, technisch gezien, geheel niet of slecht zingen - volgens de deskundigen die zo iemand een andere loopbaan aanbevelen - terwijl later uit reacties van het publiek blijkt dat zo iemand wel het vermogen bezit iets over te dragen. Gezien de technische, maar in wezen toch niet bepalende maatstaven die men bij het begrip zingen hanteert, zou ik daarom liever willen spreken over tonale expressie en het daarbij laten.

Wij hebben vanavond wel heel wat verschillende onderwerpen besproken. Ik hoop echter dat u in deze veelheid van korte beschouwingen een paar brokjes zult kunnen vinden waarmee u zelf iets kunt doen. Ik heb immers getracht u duidelijk te maken dat altijd weer frustraties aansprakelijk zijn voor uw agressiviteit tegenover anderen. Vraag je dus steeds weer af waarom je iets doet. Mogelijk kun je er dan ook iets aan doen en verlies je je frustraties. En wanneer u de mensen maar vervelend vindt, wordt het tijd dat u zichzelf eens afvraagt hoeveel mensen u telkens weer verveelt.

Wanneer u over geestelijke voertuigen spreekt: houdt u niet al te veel bezig met de theorie. Besef dat wat u ook geestelijk beleeft en hoe u het ook geestelijk beleeft, u door te pogen dit bewust te doen en de krachten, - die u daarin erkent, of veronderstelt - zo bewust mogelijk te willen gebruiken, u tot besef en beheersing komt en zo verder kunt gaan.

Ten laatste, maar niet ten leste: laat je door de mensen niet oud maken, ook al hebben zij je een stempeltje van 65+ gegeven. Je maakt jezelf oud, óf je houdt jezelf jong. Dat ligt aan jezelf. Want de ouderdom is de geest die in je leeft, het besef dat je eigen is en de betekenis die je voor anderen hebt. Eerst wanneer voor jou van geen van deze zaken meer sprake is, ben je werkelijk oud en afgedaan.

Mag ik hiermede dan mijn bijdrage beëindigen? Ik dank u voor uw aandacht.

CHAKRA EN DE BEÏNVLOEDING VAN CHAKRA'S ONDERLING

Goedenavond, vrienden.

Als ik mij niet vergis: u vraagt en wij draaien, althans spreken. U hebt dus de beslissende stem en kunt bepalen waarover wij zullen gaan spreken. Ik zou het wel prettig vinden, wanneer u een wat meer geestelijk onderwerp zou kiezen, maar ook hier hebt u toch algehele vrijheid van keuze.

Vraag: Kunt u iets zeggen over chakra en de beïnvloeding van chakra's onderling?

Antwoord: Ik kan daar wel iets over vertellen. Om het heel eenvoudig te stellen, ligt de zaak ongeveer als volgt: Een chakra is een samenvallen van bepaalde zenuwknooppunten in het lichaam, bepaalde krachtknooppunten in het levenslichaam en bepaalde krachtsverhoudingen in verschillende geestelijke voertuigen. Een chakra wordt vaak omschreven als een aantal bladeren bezittende. Dat is te danken aan het feit dat men ze oorspronkelijk met de lotus heeft vergeleken. Elk blad zou je weer kunnen omschrijven als een eigen klank bezittende. Zo zou je voor het laagste chakra dat vierbladig is, dan kunnen spreken over: ha, hé, ho, hee. Elk volgend chakra heeft een dubbel aantal bladeren, zodat het topchakra 144 bladeren telt. Elk van die zogenaamde bladeren zou je dan weer een lettergreep, een klank mee kunnen geven. Ik meen dat hierdoor wel duidelijk wordt wat voor de mens chakra zijn: trillingsgevoelige organen.

Wanneer men het menselijk stemgeluid bijvoorbeeld op de juiste wijze hanteert, blijken de zo voortgebrachte klanken de chakra inderdaad te kunnen stimuleren, zodat de mensen hierdoor bepaalde spanningen gaan ervaren, of zelfs in een bepaalde toestand komen. Waaruit na enige experimenten dus wel duidelijk wordt dat zelfs geluidstrillingen kunnen worden gebruikt om chakra te activeren. Stel dat een hoger chakra reageert op enkele klanken. Indien deze kracht, deze trillingen, nu ook in lagere chakra voorkomen, zullen zij natuurlijk ook daar door dezelfde klank geactiveerd worden. Indien wij uitgaan van de genoemde reeks 'ha, hé, ho, hee' die behoren tot een chakra dat in elke mens ontplooid en actief is, daar het chakra actief is bij het opnemen van levenskracht en bepaalde uitwisselingen met de kosmos, zullen in alle chakra deze punten evenzeer actief zijn. Hoe verder een mens zich ontwikkelt en hoe meer gevoeligheden hij dus ontwikkelt hoe groter ook het aantal trillingen wordt waarop hij kan reageren. Hij zal altijd reageren met alle chakra die hiervoor gevoelig kunnen zijn. De manifestatie van eventueel gewekte krachten zal echter altijd plaats vinden middels het chakra dat vol ontplooid is.

De enige uitzondering hierop treffen wij bij een entiteit die alle chakra's geheel ontwikkeld heeft, zijn meerdere chakra's geheel 'geopend' en dus actief, dan zal de kracht zich manifesteren middels het chakra dat volontwikkeld het hoogste aantal bladeren telt.

Zover is mijn uitleg hopelijk nog eenvoudig genoeg? U beaamt dit. Dan hebben wij hiermede dus de onderlinge beïnvloeding van chakra althans van een kant uit duidelijk gesteld: Lagere chakra zullen, zover zij ontplooid zijn, het equivalent van de ontplooidde eigenschappen in de hogere, verder nog niet ontwikkelde chakra manifesteren, zodat ook het hogere chakra actief is en kan zijn. Ontvankelijkheid kan voor bepaalde waarden dus zelfs in het topchakra bestaan, ofschoon het gaat om kosmische waarden die dan hun uiting en toegang normalerwijze vinden middels het laagste of stuitchakra. Zover het de ontvankelijkheid betreft, kan men dus zeggen: uit het totaal van trillingen selecteert het topchakra die trillingen waarvoor het ego toegankelijk is. Hierdoor wordt het lagere chakra als het ware in staat gesteld zich op deze trillingen te richten en zo delen van de totaliteit op te vangen. Het hogere chakra fungeert dus in wezen als een afstemming voor het lagere vol ontplooidde chakra in het geciteerde geval, voor het hoogste vol ontplooidde chakra in andere gevallen.

Ook dit is u naar ik meen wel duidelijk. Nu denken mensen echter vaak dat chakra op zichzelf organen zijn. Eigenlijk is dit niet geheel juist. Vergelijkenderwijze zouden wij kunnen stellen dat een gang een op zichzelf staand vertrek is in een huis. Ergens zou je dit soms nog wel waar kunnen maken, maar men beschouwt de gang normalerwijze als doorgangsruijme. Door die gang kunnen wij dan een of meerdere vertrekken betreden die naargelang er niet afgesloten deuren op uitkomen. Voor een chakra geldt ongeveer hetzelfde: U kunt een chakra naar ik meen u nog het beste voorstellen als een soort trechter van kracht die loopt vanuit de hoogst ontwikkelde voertuigen - het hoogste niveau van bewust bestaan dat voor het ego mogelijk is - tot het laagste. Wat voor de mens dan het animaal niveau is. Trillingen van de ene wereld kunnen zo worden overgebracht naar de andere wereld, krachten van de ene wereld kunnen zo worden overgebracht naar de andere wereld. Daarbij blijkt nog iets: de inkomende trilling of kracht wordt door het ontplooidde chakra getransformeerd tot een vorm die op een ander niveau aanvaardbaar is. Dit laatste is voor u mogelijk wat moeilijker, maar ik doe werkelijk mijn best om alles zo simpel mogelijk te houden.

Ik wil nog even terugkomen op hetgeen wij zo-even reeds hebben gezegd over klanken in dit verband. Laat ons daarbij als basis nemen het Tibetaanse "Om mane padme hum". Deze klankenreeks heeft een zekere magische betekenis en werking. Gezien de 'oem' klanken die erin zitten, moeten wij stellen dat de krachtigste werking daarvan ongeveer het middenrif chakra treft. Veel hoger reikt de werking niet. Wanneer de klank geïntoneerd wordt - wat natuurlijk wel geheel juist dient te geschieden - dan ontstaat hier, bij het middenrif, stuwijng. Maar er is ook hier een zeker bewustzijn werkzaam. De intentie die achter de spreuk en dus de zo gewekte kracht ligt, kan dan inhouden dat wij bijvoorbeeld iets moeten of kunnen doen waarbij wij een sterke gedachte uit moeten zenden. Hiervoor hebben wij echter het borstchakra nodig. Dit betekent dat de meer mentale uitstralingen van het borstchakra dat mogelijk nog niet geheel ontplooid is, zal worden geactiveerd door een invloed van buitenaf, het verbale signaal dat bij het middenrifchakra - of lager- heeft aangesproken.

Indien u ook dit kunt volgen, zult u misschien met mij eens zijn dat wij de afzonderlijke chakra toch niet geheel als apart staande en werkende organen mogen beschouwen. In de eerste plaats omvat elk hoger chakra alle waarden van een lager chakra. In de tweede plaats zal elk lager chakra dat ontplooid is, geheel gelijkwaardig en ontplooid vertegenwoordigd zijn in elk hoger chakra, ook wanneer daar verder van een verdere ontplooiing nog geen sprake is. Misschien zouden wij beter doen om deze kanalen waarmee onze verschillende sferen en niveau's van bewustzijn onderling verbonden zijn, te beschouwen als één geheel, komende uit een en dezelfde kracht, maar in verschijning gericht op de verschillende punten van lichaam en levenslichaam en wel in overeenstemming met de mogelijkheid lichaam en levenslichaam op een bepaald gebied te beïnvloeden of daaruit bepaalde invloeden te ontvangen, zodat dus verschillende reacties in zowel stoffelijke, astrale als mentale zin mogelijk zijn geworden.

Alle chakra's vormen één geheel dat echter op verschillende wijzen verbonden wordt met lagere gebieden van trilling. Zo gezien wordt het ook duidelijk waarom in elk hoger chakra elke ontwikkeling in een lager chakra altijd en geheel aanwezig zal zijn. Want er is geen sprake van verschil in chakra, maar van verschillende gevoeligheden. Dat dezen in de menselijke aura nu toevallig, mits gezien vanuit menselijk en driedimensionaal standpunt, op verschillende plaatsen gelocaliseerd kunnen zijn, is geen kwestie van feitelijke aard, maar eerder een zaak van menselijke beschouwing.

Wanneer wij spreken over een top- of kruinchakra als de 144-bladige lotus waaruit de boeddha oprijst - om een van de mooie termen te citeren die in dit verband wel worden gebruikt - bedoelen wij in feite: Wanneer dit hoogste chakra waarover de mens op aarde kan beschikken volgens zijn besef, geheel ontplooid is, heeft hij vrije toegang, zonder enige hulp of steun, tot de hoogste werelden waarin het 'zijn' niet meer omschrijfbaar is en vanuit menselijk standpunt reeds tot niets geworden is. De mensen zeggen die dingen als geloof, of als een soort filosofie. Maar zonder het misschien geheel te weten, zitten zij daarmee erg dicht bij de werkelijkheid. Laat ons eens zien wat je kunt doen, wanneer je een bepaald chakra activeert.

Stel: ik heb een enorme angst. Die angst zal, wanneer zij door trillingen wordt veroorzaakt, weer gemeenlijk niet van iets komen dat hoger gaat dan het zonnevlechtchakra. Ik heb een afweer nodig. Deze dient mentaal te zijn. Dat kan middels dit chakra, mits ontplooid, zeker wel. Maar bepaalde krachten van leven en kosmos zullen hieruit toch moeilijker en minder volledig geuit kunnen worden. Wat is het resultaat? Er ontstaat, bij een enigszins bewust op de angst en haar oorzaak reageren, een straling die van het voorhoofschakra uitgaat, maar beperkt is. Zo weten wij ook dat, wanneer een mens een harmonische instelling heeft gevonden en de noodzaak erkent of gevoelt om kosmische waarden om te zetten in woorden, een soort kortsluiting ontstaat van de vierbladige lotus naar het keelkopchakra. Dat wil zeggen dat alle krachten die normalerwijze animaal zijn, worden opgetransformeerd tot zij een gevoeligheid gaan betekenen die in klanken kan worden uitgedrukt. Wanneer dit gebeurt overigens, heeft het zo ontstane woord, of betoog, bepaalde magische nevenverschijnselen. Wat wil zeggen dat het woord klanken omvat waardoor het ook de chakra van de mensen tot wie men spreekt zou kunnen stimuleren.

Ik heb zo het gevoel dat ik met dit alles reeds heel veel heb gezegd omtrent chakra en vooral ook hun onderlinge beïnvloedingen. Nu weet ik wel dat er voor alle dingen op aarde systemen bestaan, ook hiervoor. Zo kan men bijvoorbeeld als systeembeeld voor de chakra gebruik maken van de rechte lijn van levenskracht waarop elk chakra als een soort lichtende punt wordt vastgelegd waar omheen men dan een soort stralenkrans tekent. De randen van de stralenkransen van twee opeenvolgende chakra ontmoeten elkaar dan juist met de randen, terwijl de afstand van punt tot punt verdubbelt. De omvang van de aura neemt echter in gelijke mate toe, zodat het elkaar beroeren van de randen steeds weer op gelijke wijze wordt voorgesteld. Iemand van u zou graag willen vragen wat dit wel voor een voorstelling moet zijn. Ik zal het u dan maar even vertellen. Het is een hindoeschema dat zijn oorsprong vindt bij een bepaalde vorm van mantrayoga. Ook bij andere vormen van yoga wordt deze voorstelling de laatste tijd wel gebruikt. Deze voorstelling is mooi. Voor een systeem dat menselijk is en uitgebeeld moet worden, kunnen wij haar wel degelijk gebruiken.

Aan de andere kant: Dacht u nu werkelijk dat, wanneer een chakra reageert, het eerst het volgende chakra aanstoot en zo verder, tot uiteindelijk het signaal ook boven is aangekomen? Neen toch? Er zijn wel mensen die zich het zo voorstellen. Zij zien deze organen als een rij knikkers: wanneer je tegen de eerste aanschiet, zullen de volgende ook een tikje krijgen. In feite is het zo dat, wanneer een enkel chakra functioneert, gelijktijdig alle overeenkomstige waarden in alle andere chakra geheel gelijktijdig en identiek reageren. Want het is en blijft één geheel, ook, wanneer wij het uit elkaar rafelen, omdat het voor ons zo gemakkelijker is er iets van te begrijpen. Let wel: ik heb daar geen overwegende bezwaren tegen. Maar wij moeten toch wel begrijpen dat elke geestelijke kracht het geheel van de menselijke aura en alle z.g. daarin aanwezige zintuigen, chakra enzovoort activeert en niet slechts een deel daarvan.

Welke kracht ook optreedt, voor ons is haar optreden zelf niet selectief. Zij beroert altijd alles. Daar onze reactie daarop menselijk en ook astraal aan bepaalde niveaus van bewustzijn en bepaalde harmonische niveaus is gebonden, zal de uiting voor een stoffelijk waarnemer van een bepaalde plaats van het lichaam uitgaan. Wie dit begrijpt, is al een heel eind gevorderd. Die hoeft zich niet meer blind te staren op het systeem en krampachtig naar verklaringen zoeken die daarin passen. Dan kan men zeggen: wanneer er een kracht is die mij beroert, zo zal dit ook elders, dan waar zij beseft wordt, een werking kunnen veroorzaken. Ik kan elke kracht die ik in mijzelf ontvang, bovendien transponeren naar elke hoogte, door mij beseft en voor de uiting daarvan gewenst. Dat is mooi. Want het betekent dat ik elke waarde die mij werkelijk iets doet, ook werkelijk zal kunnen gebruiken om er iets mee te doen. Dan is de activiteit die je op deze wijze ontplooit, ook veel belangrijker geworden dan de kennis die je bezit. Het is ook niet meer belangrijk dat je weet hoe en waarom bijvoorbeeld een handje ontstaat, wanneer je maar weet dat je met dit handje iets kunt grijpen en er desnoods een vuist mee kunt maken. Wanneer het nodig is natuurlijk. Het is niet belangrijk dat u alle begrippen geheel kent dat u de gehele scala van harmonieën uit het hoofd kent. Want elk blad van de lotus - het chakra - heeft niet alleen een eigen klank, maar ook nog een eigen kleur, een eigen toon.

Dat alles is theorie en zeer ingewikkeld, maar wij hoeven het gelukkig niet allemaal bewust te weten. Want wat ons innerlijk beroert, kan door ons, wanneer de wil daartoe aanwezig is, worden omgezet in een kracht van hogere orde. Deze kracht kunnen wij dan vanuit onszelf voortbrengen en richten op elke wereld waarvoor wij - zoals het heet - openstaan. In de termen van de chakra betekent dit dus dat wij actief kunnen zijn in elke sfeer en in elk deel van ons ego dat wordt aangeduid door een ontplooid blad van een lotus. Wanneer dus een chakra nog niet geheel actief is, wanneer maar enkele bladeren van de z.g. lotus geopend zijn, is ook dit kleine stukje van een verder nog niet actief chakra reeds in staat tot actie.

Het lijkt mij voor u ook prettiger, wanneer je de zaken zo meer praktisch bezieet. Want nu wordt ook duidelijk hoe een mens bidden kan tot God op een wijze die op zijn minst genomen naar bijgeloof riekt en toch resultaten kan boeken. Sommige mensen zijn in staat, bijvoorbeeld wanneer zij een zware balk moeten tillen, zich tot God te richten met de bede: Lieve God, deze balk is voor mij te zwaar. Komt U even naar beneden en help mij. Het is of zij zich voorstellen dat God even een sjouwerspet op zal zetten en afdalen om het andere eind van de balk even te dragen. Wat natuurlijk onzin is. Maar vaak heeft een mens na een dergelijke bede opeens wel de nodige kracht. Hoe dit komt? Wel, voor die mens is het begrip God een afstemmen. Deze afstemming wordt omgezet in een mogelijkheid krachten te onttrekken aan de sferen waarmee harmonie is ontstaan. Dezen worden dan gemeenlijk doorgevoerd naar het vierbladige chakra en middels dit chakra omgezet in animale kracht. Er ontstaat een grotere spierlading, welke weer de spiercontractie vergemakkelijkt en grotere spierrigiditeit mogelijk maakt. Het resultaat is een groter hefvermogen.

Wat erg mooi klinkt. Het mooiste is echter wel dat dit ondanks alle geleerde woorden nog juist is ook. Nu zou ik u natuurlijk heel wat dergelijke verhalen kunnen gaan vertellen. Maar het is misschien beter, wanneer u zichzelf eens iets vertelt dat waar is voor u. Laat mij u eens enige vragen stellen. En de antwoorden hoeft u nog niet eens te geven, want het geheel wordt vastgelegd, dus moet men deze vragen dan maar opnemen. Dan kunt u er huiswerk van maken en voelt u zich meteen weer wat jonger ook.

In de eerste plaats: Hebt u gevallen meegemaakt waarin u om welke reden dan ook en hoe dan ook een beroep deed op niet bestaande, althans niet zichtbare krachten? Zo ja: Hebt u hierop een antwoord gekregen? Zo ja hoe hebt u dit antwoord ervaren? Was het een plotselinge gedachte? Was het eerder een prikkeling, voelde u een rilling langs de ruggengraat daarbij? Wat was er precies aan de hand? Ga dit eens na. Indien u de eerste twee delen van deze vraag met ja kunt beantwoorden en verder bijvoorbeeld stelt een prikkeling gevoeld te hebben, is het van belang, of u deze prikkeling langs de ruggengraat hebt gevoeld. Want dan is het wel zeker dat uw vegetatief zenuwstelsel daarbij betrokken was. Hebt u toen, zonder te weten hoe en waarom gereageerd? Hebt u dus bewogen een daad gesteld bijvoorbeeld zonder daarover na te denken?

In dat geval hebt u een hoger bewustzijn plus de daaruit voortkomende harmonische krachten onmiddellijk omgezet in lichamelijke reacties, zonder dat enig rationeel of zelfs rationaliserend ingrijpen van de grote hersenen hierbij noodzakelijk was.

Ten tweede - want als ik al huiswerk geef, laat ik het niet bij een enkele vraag. Hebt u wel eens behoefte gehad kracht uit te stralen, zij het om een mens te genezen, gerust te stellen, te kalmeren of iets dergelijks? Zo ja: Hoe bent u begonnen? Hebt u even de adem ingehouden, of hebt u een gebed gemompeld? Hebt u alleen maar intens gedacht: dit moet ik klaarspelen en verder niets? Uitgaande van het antwoord dat u op dit punt positief geeft dient u zich dan verder af te vragen: Was die kracht reëel aanwezig? Wat waren de resultaten en hoe heb ik die ervaren? Voorbeeld: U wilt iemand genezen en legt de hand op. De een zegt: hoe warm. De ander voelt juist koude. De derde zegt niets te gevoelen, maar ervaart wel enige tinteling bijvoorbeeld 'bij de ellenboog'. - Dit laatste komt naar men zegt vooral voor bij genezers die het daar ook een beetje hebben. Wat maar een grap is die voor mij niet opgenomen hoeft te worden. Indien er sprake was van tintelingen: hebben dezen zich herhaald? Zo neen waarom hebt u niet getracht een dergelijke ervaring nogmaals bewust te wekken? Indien er sprake was van warmte- of koude gevoel, vraag u af, welke associaties er in u kunnen bestaan in verband met dit voelen van warmte of koude.

Ten laatste: hebt u soms een gevoel van klanken of kleur, terwijl u bezig was? Zo ja: neem eens de voorstelling van de chakra's van Leadbeater en zoek naar het blad, de plaats van de kleur die u meende te zien. Er zijn werken in de handel, al kan ik u geen titels geven waarin zowel kleuren als klanken zijn aangegeven. Zoek de bij de kleur behorende klank eens na en probeer door het gebruiken van die klank het gevoel van kleur weer bij uzelf op te wekken. Het omgekeerde: dus bij klankgevoel de kleur zoeken en u voorstellen, is natuurlijk ook mogelijk. U zult in vele gevallen ontdekken dat als met een grote schok uw mogelijkheden vooruitgaan, zodat u zeer veel in betrekkelijk korte tijd kunt bereiken. Dit laatste is een leuke proef die echter wel veronderstelt dat u beschikken kunt over de noodzakelijke gegevens.

Nog een derde vraagje, dan zal ik het er verder bij laten. Wanneer u denkt aan chakra, denkt u dan aan: vurige wielen, zintuigen? Hebt u er enige voorstelling van? Indien u geen voorstelling ervan hebt: houden zo. Hebt u er wel een voorstelling van, besef dat deze slechts een symbool is en meer niet. Symbolen kunnen wij gebruiken om in onszelf bepaalde harmonieën tot stand te brengen. Wij kunnen ze gebruiken om bepaalde werkingen, of zelfs filosofieën en toestanden in een kort en duidelijke voorstelling zo vast te leggen, zodat wij ons het geheel onmiddellijk weer te binnen kunnen brengen. Laten wij begrijpen dat onze voorstelling niet meer is dan dit. Want juist dan zullen wij door het gebruiken van de voorstelling bepaalde krachten in onszelf toch kunnen activeren. Indien wij geen vaste voorstelling hebben, kunnen wij ons meer onmiddellijk op de kracht beroepen. De chakra zullen hierdoor immers als vanzelf en onmiddellijk geactiveerd worden, wanneer er een harmonie ontstaat. Zij werken als het ware automatisch. Waarom zouden wij ons er dan verder mee bezighouden? Dat was dan het huiswerk. Is er commentaar?

Vraag: U zegt dat wij, wanneer wij ons toon of kleur herinneren, ons daarop moeten richten. Maar u zegt ook dat wij ons onmiddellijk op de kracht kunnen richten. Dan behoeft dat eerste toch niet?

Antwoord: Dat is waar. Juist voor mensen met meer gedetailleerde voorstellingen geldt echter dat zij zonder de voorstelling, hun harmonie met de krachten wel zeer sterk zouden laten bepalen door hun stemmingen van het ogenblik. Wanneer wij ons op de toon, de kleur, de klank instellen, doen wij ongeveer hetzelfde als een zanger die voor het begin aan iemand vraagt: geef mij eens even een c. Dan hebben wij dus de mogelijkheid tot een zuivere inzet te komen bij het gebruiken van de kracht. Zouden wij dit nalaten, dan is er de kans dat wij tot een harmonie en kracht komen die voor ons doel minder geschikt is. Eerst iemand die geheel ontwikkeld is, kan van die kleinigheden zonder meer afzien. Maar wanneer je nog niet zover bent, lijkt mij een je bewust zo juist mogelijk afstemmen wel van belang, juist wanneer je een bepaald doel nastreeft.

Vandaar dat ik deze raad in mijn betoog heb ingesloten. Het kan ook zonder dit. Het is een soort ezelsbruggetje. Maar volgens mij ben je geen ezel meer, wanneer je een dergelijk bruggetje gebruikt. De ezels zijn juist degenen die ervoor blijven staan.

De mens zou zo onmetelijk veel kunnen doen met zijn geestelijke krachten, middels de chakra, of mogelijk gezien op een andere wijze. Maar hij komt er gemeenlijk niet toe, omdat hij naar ik meen te bang is om die krachten te activeren en te proberen er iets mee te doen. Zeker, het duurt vaak een tijdje, voor je er werkelijk iets mee kunt doen. Het gaat niet opeens en voor 100%. Maar wanneer je fietsen leert, is het ook zo dat je in het begin te snel gaat, dan wel valt. Wanneer je leert geestelijke krachten te gebruiken, loop je ook wel eens wat te snel van stapel en heb je er later enige weerslag van. Soms ben je te traag en ben je bezig, terwijl je opeens het gevoel hebt: het gaat niet meer. In dat geval moet je niet zeggen dat je je kracht verloren hebt, maar beseffen: ik heb de juiste harmonie verloren en moet die opnieuw opbouwen. Wanneer je het enige tijd hebt gedaan, is het als bij de fiets: je weet hoe je snelheid te regelen en aan te passen, je weet hoe te sturen en denkt daarover verder niet meer na. Je fiets is een verlengstuk van jezelf geworden. Dit geldt, ook voor geestelijke krachten. In het begin gaat het krampachtig. Maar als je er mee oefent, worden zij langzaam maar zeker een stuk van jezelf. Op een gegeven ogenblik denk je er eigenlijk niet meer bewust aan, maar gebruikt je mogelijkheden automatisch. En dan is het eigenlijk pas goed. Een volbewuste mens gaat geen bepaalde harmonie meer opwekken. Hij komt steeds weer in een toestand die voor hem automatisch een bepaalde harmonie inhoudt. Hierdoor zal hij steeds weer over die geestelijke krachten kunnen beschikken die hij nodig heeft.

Vraag: Dus elke mens kan aan zichzelf in de praktijk bewijzen, over welke mogelijkheden hij beschikt?

Antwoord: Dat is volledig juist. Het is alleen maar betreurenswaardig dat zovelen daartoe niet komen, omdat zij bang zijn aan zichzelf te bewijzen dat zij in feite minder kunnen, dan zij pretenderen te kunnen.

Waarmede ik dan wel het einde van mijn betoog heb bereikt. Daar laten wij het dus maar bij. Zo hier en daar misschien diepzinnig, maar toch ook werkelijkheid. En daaraan wilde ik u toch nog even herinneren: Het gaat om een werkelijkheid die je diep in jezelf kunt ervaren, wanneer je niet te veel bestudeerde dingen doet, maar in jezelf je krachten gewoon uit laat gaan en een harmonie laat ontstaan in jezelf, tot zij je tot kracht wordt waarmede je, ook in je eigen wereld, aan jezelf en anderen kunt bewijzen dat God bestaat en dat het Licht eeuwigdurend rond ons is.

En hiermede dank ik u voor uw aandacht en wens ik u allen veel succes bij uw pogen en natuurlijk ook, zoals gebruikelijk een Goedenavond.

d.d. 27 november 1972